

۲۱۲ ۴۵۵۳

شناخت مفاهیم را برای کودکان لذت بخش کنیم (۱)

(آموزش مفاهیم پیش دبستانی هوش کلامی زبانی،
هوش ظاهری، هوش بین فردی، هوش درون
فردی)

مولفین: محمود رستمیان، راضیه السادات طباطبایی
محمد حسین تقی زاده، مرضیه رحیمی، طیه رستمیان

- عنوان و نام پدیدآور : شناخت مفاهیم را برای کودکان لذت بخش کنیم: (آموزش مفاهیم پیش دبستانی هوش کلامی زبانی، هوش طبیعت گرا، هوش بین فردی، هوش درون فردی) / مولفین محمود رستمیان ... [و دیگران].
- مشخصات نشر : تهران: میعاد اندیشه، - ۱۳۹۹
- مشخصات ظاهری : ج. مصور (رنگی)؛ ۲۲ × ۲۹ س. م.
- شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۱۳۱۲-۸
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : مولفین محمود رستمیان، راضیه السادات طباطبایی، محمدحسین تقی زاده، مرضیه رحیمه رستمیان.
- عنوان دیگر : (آموزش مفاهیم پیش دبستانی هوش کلامی زبانی، هوش طبیعت گرا، هوش بین فردی، هوش درون فردی).
- موضوع : آموزش پیش دبستانی -- راهنمای آموزشی
- موضوع : Education, Preschool-- Study and teaching
- موضوع : آموزش پیش دبستانی - مشارکت والدین
- موضوع : Education, Preschool -- Parent participation
- موضوع : یادگیری مفاهیم
- موضوع : Concept learning
- شناسه افزوده : رستمیان، محمود، ۱۳۵۸
- رده بندی کنگره : LB۱۱۴۰/۲
- رده بندی دیویی : ۳۷۲/۲۱۰۷
- شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۳۸۰۸۰

- عنوان شناخت مفاهیم را برای کودکان لذت بخش کنیم: (آموزش مفاهیم پیش دبستانی هوش کلامی زبانی، هوش طبیعت گرا، هوش بین فردی، هوش درون فردی) / مولفین محمود رستمیان ... [و دیگران]
- مولفین محمود رستمیان، راضیه السادات طباطبایی، محمدحسین تقی زاده، مرضیه رحیمی، طیبه رستمیان.
- ناشر : میعاد اندیشه
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۴۰۰ / ۰۰۰ ریال
- شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۱-۳۱۲-۸

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

همه ی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مولفین محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر صورت، از جمله بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی و ذخیره در سیستم های بازیابی و پخش، بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از مولفین به هر شکلی ممنوع است.

مقدمه

اساس آموزش در دوره پیش از دبستان بازی است. با فرزندانتان بازی کنید و هم زمان به آن‌ها آموزش دهید. والدین می‌توانند محیطی را ایجاد کنند که در آن کودکان مشتاق به کشف و یادگیری باشند. آن‌ها می‌توانند موارد و فرصت‌های مناسب برای توسعه را برای کمک به کودکان در درک موضوع فراهم آورند. اطلاعاتی که ما دریافت می‌کنیم زمانی برای ما قابل فهم خواهد بود که بتوانیم آن را با آنچه قبلاً در ذهن داریم مرتبط سازیم. اگر اطلاعات پیش‌نیاز لازم را نداشته باشیم و یا قادر به سازمان‌دهی و مرتبط ساختن اطلاعات به یکدیگر نباشیم، اطلاعات به صورت طوطی‌وار در ذهن مان باقی می‌ماند و بعد از مدتی فراموش می‌شود. برای یادگیری هر موضوعی لازم است در ابتدا ما اطلاعات و داده‌های کافی را در ذهنمان داشته باشیم. در غیر این صورت اگر کودکان اطلاعات جدید را دریافت کنند، ولی آن را درک نکنند، نمی‌توانند آن را به خاطر بسپارند، و از آن استفاده کنند.

سخنی با والدین مریان

هدف آموزش پیش از دبستانی، رشد همه‌جانبه کودکان است. یکی از جنبه‌های رشد، رشد شناختی است که به سازگاری فرد با محیط کمک می‌کند. با تکلم و ادراک استدلال و حل مسئله همراه است و نیاز دارد کودک مفاهیم را یاد گرفته باشد.

کودکان در نخستین سال زندگی فرصت‌هایی را به صورت خود به خودی و سپس با تقلید و به طور ارادی تولید کنند. از حدود ۱۸ تا ۲۴ ماهگی، تدریج کودکان با زبان آشنا تر شده و صحبت‌ها را درک می‌کنند. ولی قادر به صحبت نیستند. از دوسالگی به تدریج کودکان شروع به تکلم می‌کنند. اولین جمله‌های کودکان معمولاً تک‌واژه‌ای است و حالت تلگرافی دارند. بعد از سه سالگی توانایی سخن گفتن کودکان رشدی سریع دارد و گنجینه‌ی واژگان آن‌ها افزایش می‌یابد. تدریج گفتار کودک به گفتار بزرگسال شباهت بیشتری پیدا می‌کند. جدول زیر این مراحل را نشان می‌دهد:

جدول مراحل تکلم از بدو تولد تا پنج سالگی

سن	نوعه ی سخن گفتن	تعداد تقریبی کلمات
قبل از یک سالگی	ادای بعضی از صداها و کلمه های ساده	
یک سالگی	ادای بعضی از کلمه ها از راه تقلید و افزایش سریع واژه ها	
دو سالگی	به کار بردن کلمه های و اولین جمله های ساده و کوتاه	
سه سالگی	برقراری ارتباط کلامی در قالب جمله های ساده و صحیح با اطرافیان	۸۰۰-۱۰۰۰
چهار سالگی	تعریف داستان ساده و کوتاه	۱۵۰۰
پنج سالگی	تعریف جمله های چند بخشی و نام بردن دست کم (۴ تا ۵) رنگ	۲۰۰۰

از جمله عواملی که باعث تقویت توانایی تکلم کودک می‌شود:

۱. برقراری ارتباط کلامی گسترده با کودک

۲. آموزش کلمات جدید از طرق مختلف (نشان دادن در محیط، خواندن کتاب)

یادگیری مفاهیم و اصول اساس فعالیت‌های ذهنی آدمی را بنا می‌کند. ما از راه مفهوم‌آموزی دنیا را در ذهن خود خلاصه می‌کنیم و با ایجاد ارتباط میان آن‌ها، دنیا را می‌شناسیم و به تفکر می‌پردازیم. مفاهیم عناصر

اصولی اصول و قوانین را تشکیل می‌دهند و اصول و قوانین به‌نوبه خود تاروپود نظریه‌ها و اندیشه‌های انسان را می‌سازند. به عبارتی هر فرد یا آدمی پیش از آنکه بتواند به محرک‌ها و رویدادهای محیط خود پاسخ مناسبی بدهد باید با مفاهیم مربوط آشنایی کافی داشته باشد. چنانکه اگر بخولیم نام میوه پرتغال را آموزش دهیم باید با مفاهیم اندازه، رنگ و شکل آن آشنا باشیم.

روش آموزش مفاهیم

دی چکو و کرافورد (۱۹۷۴). هفت مرحله را برای تدریس مفاهیم مطرح نمود.

۱. مرحله اول: عملکردی را که پس از آموزش مفهوم از یادگیرنده انتظار دارید در آغاز درس بیان کنید؛ بنابراین لازم است یادگیرندگان قبل از شروع یادگیری بدانند در طول یادگیری چه چیز را یاد خواهند گرفت و بعد از اتمام یادگیری چه عملکردی باید داشته باشند.

۲. مرحله دوم: از تعداد ویژگی‌های مفاهیم پیچیده کم کنید و ویژگی‌های مهم را بارزتر جلوه دهید؛ تأکید بر ویژگی‌های مهم ارزش بیشتری در یادگیری مفهوم موردنظر خواهد داشت.

۳. مرحله سوم: واسطه‌های کلامی لازم را در اختیار یادگیرندگان قرار دهید. شواهد تجربی نشان داده است یادگیری پاره‌ای از نام‌ها و اصطلاحات به‌صورت واسطه‌های کلامی به دانش آموزان در یادگیری مفاهیم کمک می‌کند.

۴. مرحله چهارم: مثال‌های مثبت و منفی مفهوم را در اختیار یادگیرندگان قرار دهید؛ به‌عنوان مثال در یادگیری مفهوم پرندة مثال‌های گنجشک، کبوتر، اردک به‌عنوان مثال‌های مثبت و سگ، گربه، موش به‌عنوان مثال‌های منفی ارائه شوند.

۵. مرحله پنجم: مثال‌های مفهومی را به‌شمار متوالی ارائه دهید.

۶. مرحله ششم: فرصت‌هایی را برای پاسخ‌دهی یادگیرندگان فراهم کنید و پاسخ‌های آن‌ها را تقویت کنید.

۷. مرحله هفتم: یادگیری دانش‌آموز را ارزشیابی کنید.

به عقیده لیونوردروین برای یاری دادن به دانش آموزان در کاربرد مفاهیم درست باید به موارد زیر توجه نمود:

مثال‌های عملی

به‌جای توضیح یک واژه با واژه دیگر شایسته است در هر دوره، حتی با مفاهیم مربوط به آن دوره آموزش دهیم و برای تشریح هر مفهوم مثال‌های عملی و قابل‌ادراک شاگردان ارائه کنیم.

مثال زدن شاگردان

در آموزش هر مفهوم جدید معلم پس از تعریف و تشریح و کاربرد آن، به‌عنوان نمونه‌های مختلف از شاگردان می‌خواهد به آنان نیز به‌نوبه خود مفهوم را در مثال‌هایی بکار برند تا یادگیری عمیق و کامل شود.

تشریح واژه‌های دوپهلو

معلمان هنگامی که در گفتارها و نوشتارها به مفاهیم دوپهلو یا مبهم برخورد می‌کنند، در دانش آموزان بخواهند معنای آن‌ها را توضیح دهند تا رفع هرگونه ابهامی بشود.

جلوگیری از تعمیم غلط

مرزها و حدود را در کاربرد مفاهیم به دانش آموزان نشان داد تا دچار تعمیم‌های غلط نشوند.

در سنین پایین چون کودکان در دوره پیش عملیاتی قرار دارند یادگیری از طریق فعالیت‌های عملی - تصویری صورت می‌گیرد مربیان و والدین حتماً آموزش مفاهیم این کتاب را در محیط طبیعی و عملی آموزش دهند؛ بر همین اساس مفاهیم موردنیاز کودکان در سه جلد فقط به آموزش از روش نیمه مجسم پرداخته است که نیاز است که خانواده‌ها شناختی نسبت به این مفاهیم پیدا کنند؛ همچنین با توجه به تفاوت‌های فردی در کودکان مطالب شاید برای بعضی از کودکان ساده باشد؛ در صفحه بعد توضیح هر مفهوم به‌طور کلی نکاتی برای آموزش بیان شده است که شاید ذهن خلاق والدین آموزش‌های بهتری را در نظر بگیرند.

